

EL MAGAZÍN

200

Divendres, 26 de novembre de 2021

ENTREVISTA

CORI
CALERO

“No només hem d’enterrar els combustibles fòssils, hem de canviar la nostra manera de consumir”

La periodista Cori Calero (Lleida, 1975) va ser pionera a Catalunya a especialitzar-se en temes de medi ambient i de divulgació científica. Darrerament, l’hem vista cobrint per TV3 la cimera del clima de Glasgow o l’erupció del volcà de La Palma, entre d’altres. Aquest any també va publicar ‘Si el cel es tornés vermell’ (Viena Ed.), un llibre que parla sobre el canvi climàtic. Del que en sabem i, sobretot, de com hem de canviar nosaltres per intentar aturar-ne els pitjors efectes.

Text: Jordi Vilarrodà
Fotografia: Albert Llimós

A l’hora de fer balanç de la cimera del canvi climàtic de Glasgow, amb què ens hem de quedar? Amb el *bla, bla, bla* de Greta Thunberg o amb els representants governamentals que diuen que s’han fet alguns passos importants?

La Greta diu el *bla, bla, bla* perquè és la seva feina. Si els activistes no diguessin això malament aniríem! En part li dono la raó: hi ha molt *bla, bla, bla*. Però em quedo amb algunes coses: got mig buit i got mig ple, a la vegada.

Comencem per l’optimisme. El got mig ple...

Per primera vegada es dona, en un text per escrit, importància als joves. Fins i tot participaran directament a la cimera de l’any que ve, que es farà a Egipte. No havia passat mai, simplement eren al carrer i no se’ls donava ni veu ni vot. Ara bé, com es triaran aquests joves? Ho investigarem, perquè està molt bé que se’ls reconegui però cal saber fins a quin punt i com serà el reconeixement. Segon punt positiu: la ciència. No només se’ls té en compte sinó que se’ls agraeix la tasca i se’ls esperona que n’afegeixin més.

Però això no hauria de ser normalíssim, que una cimera sobre canvi climàtic es basi en la ciència?

A la cimera de Madrid del 2019, fins i tot va haver-hi països que van intentar silenciar i amagar el paper de la ciència, “perquè no ens agrada que ens vinguin a dir què hem de fer”. I encara queda un altre fet positiu: no hi era Trump, a Glasgow.

És un canvi substancial?

Moltíssim. Hem canviat per Biden, que sembla que té unes intencions clares i millors respecte al canvi climàtic. A les eleccions, se la va jugar perquè molts deien que apostar tant per la lluita contra el canvi climàtic li faria perdre vots. I va acabar guanyant.

I els que veuen el got mig buit, què hi diuen?

La cimera posa data al final de la desforestació. Però alguns pensen que això legitimitza seguir desforestant fins al 2030. Igual com la descarbonització, de la qual es parla clarament... amb el però de l’Índia, que va fer canviar paraules: en lloc d’*acabar* progressivament amb el carbó, *reduir*.

Al final, van quedar com els dolents de la pel·lícula. Ho són? Podem entendre les raons de països com l’Índia o la Xina?

Sempre dic que la crisi climàtica se solventaria si tots fóssim més empàtics. Posem-nos al lloc dels altres: l’Índia o la Xina estan utilitzant el que nosaltres vam utilitzar fa dècades per arribar a un creixement econòmic. I ara ens permetem el luxe d’apostar per les renovables, però ells no han pogut fer això, estan tirant d’un combustible molt barat. El canvi climàtic que patim ara, malgrat que en aquest moment la Xina sigui el principal emissor de CO₂, és culpa dels altres països del primer món. De fet, si s’ho mira bé, la Xina no és el principal emissor *per capita*, ho són els Estats Units. Estem acostumats a assenyalar bons i dolents, perquè una cosa de la qual no s’acostuma a parlar en les cimeres –en aquesta potser ha començat a canviar– és que no només hem de fer una transició cap a les renovables i enterrar els combustibles fòssils, sinó que hem de canviar la nostra manera de consumir. Perquè si no, no podem prescindir-ne.

I podem prescindir-ne, realment?

Hi ha un estudi, el Medeas, fet per científics de tot el món, que analitza la possibilitat d’un canvi directe: fòssils per renovables. El resultat és que resulta impossible si no reduïm el nostre consum. I això hem de posar-ho sobre la taula, senyors polítics. De fet, no és tan complicat. Quan jo era petita, no consumíem com ara ni gastàvem tanta energia. Tampoc fa tant. El gran gruix d’emissions, si mirem les gràfiques, veurem que comença

als anys 80.

Això vol dir que tots hem d'acceptar el retorn a una certa austeritat, a ser més frugals?

No tant. Però és que estem en una orgia consumista. A la meua feina, moltes vegades ens hem d'acabar traient el jersei a l'hivern perquè hi fa calor, i a l'estiu ens posem una jaqueta perquè fa fred. No hem de tornar a les caveres, només es tracta de ser més racionals, i això és viable. En el moment en què deixem de considerar que un país és desenvolupat perquè creix econòmicament, entendrem més coses. Per què viure millor és sinònim de créixer? Si al final acabem tots amb estrès perquè necessitem més diners!

Ara ja no s'ha de barallar perquè una cimera de canvi climàtic sigui l'obertura d'un telenotícies. Quines dificultats té cobrir com a periodista un esdeveniment com aquest?

Sí que m'hi he de barallar, sí. Al tornar de Glasgow ja em van dir que portàvem molts dies parlant de crisi climàtica. No és un tema de capçalera, ni molt menys. Va obrir el TN els dos dies primers i els dos del final, i els altres hem anat a les 3 de la tarda. Però sí que el tema és més present, diria que des del 2019 i la irrupció dels Fridays for Future.

Amb un personatge com Greta Thunberg...

No només. Es van ajuntar uns elements perfectes de màrqueting. Què buscava un creador d'anuncis? Joventut. I rebels, protestant contra els senyors encorbatats. Va donar la volta al món, mai havia passat amb manifestacions contra el canvi climàtic. És el punt d'inflexió on veig que el tema que domino interessa en un telenotícies o la gent me'n parla pel carrer. I fa molt poc, d'això! Patim el canvi climàtic, però tenim un gran temporal i al cap de poc el deixem de tenir. O una gran sequera. I com a primer món, seguim tenint aigua a l'aixeta.

S'ha de trobar l'equilibri entre el rigor i el tremendisme?

Si dius massa les veritats, crees por. I la reacció a la por és amagar-se o girar l'esquena. A la redacció mateixa, hem anat passant per diverses fases. Primer, el repte era que la gent veiés que no era cosa de l'Antàrtida, sinó també dels catalans i no de l'any 2100 sinó ara, amb un agreujament molt ràpid. A veure, som adults i no cal que ens donin caramels, però és veritat que aquest tema és tan greu i és tan global que si l'expliques cruament la reacció pot ser negativa, de *no cal que fem res*. O que tenim problemes més greus, des de l'atur fins a la Covid.

I alguns diran: com que és tan greu, nosaltres no hi podem fer gaire res. Han de ser els de dalt.

I qui vota *els de dalt*? Els Estats Units n'és un exemple: qui va posar el president que negava el canvi climàtic? La gent que votava. I qui l'ha canviat? La gent, també. I qui dona els diners a les grans empreses? Nosaltres! Si un supermercat té melons pel gener, que no toca, és perquè nosaltres els comprem. S'ha fixat que les grans companyies d'energia ja ens truquen per oferir renovables? I per què? Doncs perquè saben que la gent cada vegada busca més comercialitzadores que treballin amb aquestes energies. No perquè s'hagin tornat bons de cop i volta.

A vegades, cal posar exemples molt propers perquè els entenem. Al seu llibre, en trobem d'aquí mateix: un agent forestal osonenc prou conegut, Santi Pocino, li diu que els pins rojos de les nostres comarques s'estan morint. Canvi climàtic?

Doncs el pi roig, el rajolet, si s'extingeix a Catalunya serà pel canvi climàtic. És una espècie que poso com a exemple. Els científics no havien vist mai boscos sencers directament morts a causa de la sequera. I ara n'hi ha.

Hem tingut Osona en prealerta per sequera, al mes de novembre.

No es veia mai. I la primavera passada també. Ens haurem d'acostumar que es repeteixi i sigui més greu. No ho dic jo, ho diuen també els científics amb dades a la mà.

Al Festival de Cinema de Muntanya de Torelló hi fan una fira de vins que es fan en zones de mun-

“Soc periodista de medi ambient per militància. Actuar no va ser, per mi, anar pel carrer amb les pancartes sinó intentar comunicar”

tanya. Cada vegada més cellers, aquest any ja n'hi ha hagut 16 de Catalunya. També pel clima?

Al llibre parlo d'un viticultor que em deia que no volia marxar del Penedès. Però que ja estava veient que tenim més sequeres i més inundacions, i més potents. Ens n'anem de les unes a les altres. Vam passar d'un any eixut, terrible, a un altre amb les vinyes patint de mildiu per massa humitat. Igual que les papallones, les trobem cada vegada més amunt per evitar la calor, els viticultors faran el mateix. És clar que nosaltres som animals racionals i ens resistim al canvi. Hi ha pagesos que em coneixen des de fa vint anys, que no creien en la crisi climàtica, i que ara em diuen que tot allò que els van ensenyar els pares i els avis no els serveix perquè les estacions no són les mateixes. No poden plantar, esporgar o collir el mateix mes o la mateixa setmana. La viticultura és un exemple molt clar de com tot això ens afectarà l'alimentació.

Vostè va ser una de les primeres periodistes del país que es va especialitzar en medi ambient? Com hi va arribar?

Per militància. Fa poc vaig fer un reportatge de joves que pateixen això que ara se'n diu *ecoansietat*. Quan era nena, no estava ni tipificada, l'ansietat.

Però recordo que tenia 8 o 9 anys i va esclatar Txernòbil. Em vaig passar nits sense dormir, angoixada, anant per carrer i mirant si la radioactivitat es veia al cel. Va ser l'inici de començar-me a fixar en coses mediambientals. Actuar no va ser, per mi, anar pel carrer amb pancartes sinó intentar comunicar. Al principi vaig haver de fer de tot, de successos a cultura, però al final ho vaig aconseguir. El medi ambient era una *maria* del periodisme... fins i tot més que la cultura.

Dona importància a la veu dels científics, dels quals recull uns quants testimonis al llibre. Li costa, a la ciència, d'arribar a la gent?

M'hauria agradat incloure'n més, encara. La ciència és la base, sense el coneixement científic no hauria escrit aquest llibre ni parlariem de la crisi climàtica. El vaig fer des del cor, està ple de subjectivitat però en cada detall busco l'estudi científic que fonaamenti allò que dic. La ciència no la pot negar ningú. Sempre dic que si tots els científics se sabessin explicar planerament, jo no tindria feina. La seva és fer ciència, la meua consisteix a fer de divulgadora.

Aquesta figura del periodisme científic, l'hem valorada més amb la pandèmia?

El periodisme científic... i els científics. Quants noms en coneixem? Ara tots sabem qui és Oriol Mitjà, però abans no. I dels que estudien la crisi climàtica, potser cap. Molts d'ells haurien de ser més coneguts que altres persones públiques que hem elevat com si fossin déus. Els humans som una mica absurds, per això vivim una crisi climàtica.

Podem fer alguna cosa, vostè i jo, tots els ciutadans, per lluitar contra la crisi climàtica?

No pensem que reciclant els residus ja ho hem fet tot. Si vostè continua anant a comprar productes de menjar que venen de lluny, alimenta l'engranatge: hi ha kiwis que es cultiven aquí, però volem els que venen de Nova Zelanda, a l'altra punta del món. Quantes coses comprem que no ens fan falta? A mi m'agrada viatjar, però val la pena agafar un avió per anar només dos dies a París? Intentem fer els nostres actes d'una manera més raonable!

Edició 200 d' 'El 9 Magazin'

'El 9 Magazin' arriba amb aquesta edició al número 200. Per les pàgines d'aquest suplement que cada cap de setmana es pot llegir a les edicions d'EL 9 NOU d'Osona i el Ripollès i el Vallès Oriental hi han passat des de científics fins a escriptors, passant per músics, polítics, cuiners o periodistes, entre molts d'altres. En cada edició hi col·laboren una vintena de persones, des de periodistes, fotògrafs, correctors, maquetadors, crítics de cinema, de llibres, de música, articulistes, professors de català... Aquesta selecció de poc més d'una trentena de portades són només un petit reflex d'aquests gairebé quatre anys d' 'El 9 Magazin'.

OPINIÓ

Francisco Castro

DES DEL DRON

Per què serà?

Per què serà que els que s'oposen a la reforma de la llei de memòria democràtica que podria (ja es veurà) jutjar els crims del franquisme són tots partits de dreta i ultradreta? Per què serà que només ells parlen que s'acabarà la concòrdia de la Transició (mantra) que va permetre que els espanyols tanquessin les seves ferides (mantra) de manera exemplar? Per què serà que identifiquen aquesta suposada *pau* que vam firmar amb la Transició amb no jutjar crims i que els morts continuïn a les cunetes? Per què serà que es revoltien amb tanta ràbia contra tot aquell qui pretengui explicar la història? Per què serà que aquesta gent que diu que es carregarà la llei quan tornin a governar consideren que hi ha alguna cosa dolenta, perjudicial per al conjunt de la societat en el fet de jutjar criminals?, com ha de ser dolent asseure a la banqueta dels acusats assassins, espoliadors i violadors i que durant tant de temps van fer tota mena de barbaritats amb total impunitat i a més amb el suport del règim feixista que els considerava ciutadans de bé?

Per què serà que els que s'oposen a tota mena de lleis que fomenten la igualtat siguin, també, partits de dretes? Només ells parlen de feminazis i femellisme on la resta parlem de justí-

Només ells parlen de feminazis i femellisme on la resta parlem de justícia i equitat

cia i equitat. Per què serà que aquestes formacions polítiques quan s'apunten al rotllo feminista ho fan sempre des de l'etiqueta de “feminisme no radical”? Com si poguessin acabar amb la desigualtat sense atacar el tema de soca-rel. Perquè *radical* ve d'*arrel*. I el feminisme, o és radical o no és. Ells diuen que són feministes “no radicals”. Així que en aquesta definició queda clar que no

s'implicaran massa. És com si diguessin que sí, bé, volem acabar amb la fam al món, però no de manera radical. Només una miqueta. Sense passar-nos. Per què serà que quan una dona es carrega un home surten excitats a borbolls a les xarxes socials a dir “la violència no té gènere”?

Per què serà que els que s'oposen que un poble que majoritàriament vol celebrar un referèndum per decidir el seu destí siguin els mateixos que s'oposen a la llei de memòria democràtica, al feminisme, als matrimonis igualitaris, a l'entrada d'estrangers, a les llengües que no siguin el castellà de Castella, a un referèndum sobre l'establiment d'una república, a la millora de l'ensenyament públic o el laïcisme, a obrir espais per als *menes* o a frenar el canvi climàtic? Per què serà que són ells els que aposten sempre per un model del tot privat en detriment d'allò públic?

Per què serà?

No en tinc ni idea, però ja entenc per què s'anomenen a ells mateixos conservadors o antiprogressistes. Ja entenc per què col·loquen els seus amiguets als llocs més alts de la judicatura. Ja entenc per què no els veig a les manifestacions. Ja entenc per què es perpetuen en el poder. Ja entenc per què serà.

DE PAS

Els Obama

Xavier Menos

El Museu de Brooklyn, una institució cultural amb gran necessitat d'ingressos a conseqüència de la crisi de la Covid, ha decidit sumar-se aquesta tardor a la moda de les exposicions *blockbuster* amb dues mostres itinerants amb un cognom propi.

Dior o Obama? Aquesta és la qüestió.

Els visitants han de decidir què volen veure primer a l'hora de fer una reserva obligada per les restriccions d'aforament. O el *nou look* que revolucionaria un París que s'estava recuperant de la Segona Guerra Mundial o la *nova política*, abanderada per un jove senador d'Illinois i que acabaria convertint-se en el 44è president dels EUA.

El dubte m'ofenia.

D'ençà que es van presentar el febrer del 2018 a la National Portrait Gallery de Washington DC, sempre havia volgut veure en directe els dos retrats de Barack i Michelle Obama pintats per dos artistes singulars: Kehinde Wiley i Amy Sherald. Un gran cub, recobert d'una tela semitransparent blanca, s'aixeca en una de les sales dedicades a les exposicions temporals.

Al seu darrere, protegit per dos vigilants de seguretat, pengen els dos llenços amb els retrats de la primera parella d'afroamericans que ocuparien la Casa Blanca. Necessitem temps per poder avaluar la presidència d'Obama, però tot fa pensar que els Estats Units no estaven preparats pel canvi de paradigma que va significar el seu mandat.

Va voler vendre esperança, però el rancor i l'odi acabarien guanyant amb la victòria de Donald Trump. Va pregonar un agermanament, una fi a la divisió racial dels Estats Units, però l'esclat del moviment Black Lives Matter deixaria en evidència que la ferida no estava cicatritzada.

Va voler avançar en drets socials i a tirar endavant mesures legislatives en contra del canvi climàtic, però aquestes serien anul·lades en els primers dies del mandat del seu successor a la Sala Oval. Malgrat el clarobscur que sobrevola sobre el seu mandat, els Obama s'han acabat convertint en unes figures populars, recoberts amb una aurèola que competeix amb els actors de Hollywood. Així ho

observo en les *selfies* que es fan els visitants d'una mostra temporal que sembla el fons d'un *photocall*. La meua mirada es passeja entre els dos retrats.

Anant més enllà de les evidents diferències estilístiques d'ambdues propostes, em centro en l'actitud de Barack i Michelle. Ell, assegut en una cadira amb un fons vegetal ple de flors i amb el cos reclinat endavant, sembla que estigui disposat a iniciar una conversa amb l'espectador. “Estic aquí. T'escolto”, diu la seva mirada. Michelle, de pell grisa contrastant amb un fons blau cel, llueix un vestit voluminós amb figures geomètriques. Amb un braç dret recolzat sobre un genoll i amb la mà esquerra sostenint la seva mandíbula, em mira amb una expressió plena de desconfiança.

La mirada de Michelle m'interpel·la més que la del seu marit tot fent-me preguntar què estarà pensant. M'avis de la victòria de Trump? S'estarà preguntant on està l'esperança que li va obrir les portes de la Casa Blanca? Aquest és el poder de l'art: generar preguntes sense respostes.

OPINIÓ

Josep Burgaya

DES DE FORA

Cadís o la revolta contra la precarietat

La tardor està resultant laboralment calenta per al govern i els fronts de conflictivitat que se li obren van en augment, mentre el Partit Popular es frega les mans perquè el seu relat d'una Espanya sumida al caos li resulta un bon context per intentar un tomb electoral i polític. Els mesos que venen no sembla que siguin molt favorables al govern d'esquerres, ja que la recuperació econòmica es manifesta insuficient i desequilibrada per compensar les moltes mancances i malestars acumulats a la societat. Els fons Next Generation són un bàlsam, però no arriben per tot. La desconfiança sobre el futur incert de la pandèmia tampoc no contribueixen a calmar les aigües.

L'explosió violenta al sector del metall gadità s'ha convertit en un focus de tensió i ens ha proporcionat imatges que ens retrotreuen a les crues mobilitzacions que van acompanyar la reconversió industrial espanyola del sector siderometal·lúrgic, allà pels anys vuitanta, i que van portar els sindicats a convocar una vaga general contra el govern socialista de Felipe González i contra les polítiques del poc socialista i molt *liberal* ministre Carlos Solchaga. En aquest cas actual, la vaga i la presa del carrer pretén fer moure una inflexible patronal provincial del sector, que no accepta proporcionar majors graus d'estabilitat laboral i uns augments salarials compassats amb la inflació que, afirmen, no resulta sostenible en un sector on els marges s'han anat estrenyent. Com sempre, es tracta que ho pagui la baula més feble, el treball.

El context socioeconòmic abona els temors als acomiadaments i la pèrdua dels llocs de treball. Els nivells de desocupació a la badia de Cadis estan molt per sobre de la mitjana espanyola, que ja és molt elevada, i la precarietat contractual no fa sinó alimentar les ja nombroses pors. Més de 20.000 treballadors s'han manifestat i es fan sentir a l'espai públic perquè ja no poden més i els sindicats tradicionals tenen serioses dificultats per contenir i canalitzar una protesta moguda per la ràbia. La inflació i la forta pujada de l'IPC no era

La inflació i la pujada de l'IPC no era a l'equació governamental de sortida de la reclusió pandèmica

a l'equació governamental de sortida de la reclusió pandèmica. La geopolítica, les dificultats a les cadenes de subministraments i la manca de xips que llasta la producció industrial no eren a les previsions. Els sous perden ràpidament capacitat adquisitiva mentre la pressió sobre el treball va empitjorant, com és el cas de la indústria del metall gaditana, les condicions laborals en forma d'hores no remunerades, jornades en festius, dificultat d'accés als serveis sanitaris... Amb la precarietat laboral, és fàcil retallar i fins i tot conculcar els drets dels treballadors. El treball resulta desarmat davant de l'encoratjament del capital. Res de nou sota el sol.

El problema de fons que evidencia la mobilització gaditana és la perversió d'un sistema basat en una multitud de subcontractacions a partir d'unes quantes empreses de referència al sector. Les grans firmes com Airbus, Alestis, Dragados o Navantia disposen de plantilles curtes i amb un personal en relativament bones condicions laborals. Però el gruix de les comandes que reben, moltes vegades de l'Estat, es difuminen en una piràmide de subcontractes on les condicions dels obrers van empitjorant a mesura que es baixa a tercers i quarts nivells on es realitza gran part de la producció real en petites i mitjanes empreses auxiliars. És aquí on es concentra la precarietat i els salaris baixos, on s'instal·la una preocupació que muta cap a la indignació i la mobilització violenta. Ja no és només una qüestió econòmica el que enfurisma els treballadors. És una qüestió de decència i honorabilitat. Es podrà argüir que la qüestió competeix únicament a la patronal gaditana del sector del metall, que és ella la que hauria de moure fitxa. No és, però, del tot exacte. Hi ha un problema immens d'omissió de responsabilitat de les grans empreses perquè hi ha una legislació laboral que permet establir cadenes inacabables de subcontractes, de recórrer a treballadors *externs* en condicions de vassallatge o de semiesclavatge. Si alguna cosa ha de contenir la nova legislació laboral que ha d'aprovar, properament, el Congrés dels Diputats i que no és present en les lleis actuals, són les nocions de dignitat i de respecte pels treballadors.

Susanna Barquin

DE ROSSEGONS

Matisos

Benjamina va nàixer a Atapuerca farà 550 mil anys. Era diferent. Patia de crani sinostosi, un defecte de naixement que fa que els ossos del crani es tanquin de forma prematura, abans que el cervell s'acabi de formar, i llavors no pot fer-ho o ho fa molt lentament, i a expenses d'aquella part del crani que no estigui tancada del tot. En aquella època no hi havia cirurgies, i la malformació va provocar en la Benjamina deficiències psicomotrius i deformació del cap.

Els altres humans van cuidar la Benjamina, i per això va morir cap als 10 anys i no abans. Sense ajut, hauria mort. I si en comptes de ser humana hagués estat part d'una altra espècie, potser ni tan sols hauria arribat a l'any. Penso que massa sovint oblidem que som aquí per cuidar els uns dels altres.

Els éssers humans, vull dir. De fet, si som aquí és perquè ens hem cuidat els uns als altres, com van fer amb la Benja-

mina els nostres avantpassats.

Els estudis sobre paleontologia apunten que la cura dels uns cap als altres és el tret fonamental de la nostra espècie, i el que ha permès fer front i mitigar la propagació d'epidèmies i malalties. Aquelles llargues èpoques en què ens oblidem d'això, ens dediquem a fer-nos mal o a fugir de qui ens en vol fer.

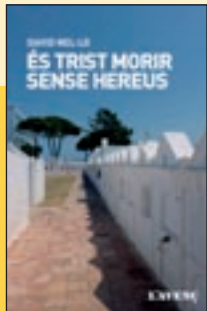
I com un etern retorn, com un cicle exasperant, les veus de l'odi criden més, i, el pitjor, massa gent els escolta. En aquests temps en què una nova pandèmia ens ha visitat, els de l'odi s'han disfressat de moltes cares, però, sobretot, una de les de sempre: l'aversion a la diferència, sigui quina sigui. Contra la immigració, contra els homosexuals, contra els musulmans (abans eren els jueus). I contra les dones.

Diran contra el feminisme, però no, no ens enganyem: és contra les dones (si una dona cobra menys és perquè vol; cap dona és agredida per ser dona, etc.). No són fei-

xistes. Aquestes ideologies que campen per la nostra benvolguda Europa no són feixistes. Són extrema dreta, i això vol dir que utilitzen el sistema democràtic perquè els vots els legitimin. Semblarà un tema de matisos, però no.

No ho és. L'extrema dreta vol que l'electorat sigui responsable de les accions que es prenguin, legislativament i executiva. Com aprovar que els tribunals constitucionals estatals estan per sobre dels tribunals europeus, com declarar municipis lliures d'homosexualitat o com decretar el tancament de fronteres als refugiats. La immigració, com diu el premi Nobel de Literatura d'enguany, no arriba amb les mans buides: porten joventut, energia i un gran potencial; la idea que venen per furtar part de la nostra prosperitat és inhumana. I és ben cert. Perquè la humanitat, el que ens va fer diferents va ser que vam començar a cuidar-nos, els uns als altres, sobretot als més febles.

NOVETATS EDITORIALS

'És trist morir sense hereus'

David Nel·lo / L'Avenç

El guanyador del Sant Jordi de 2019 torna amb aquest assaig, que parteix d'una afirmació atribuïda a Caterina Albert: "Vetlleu pel foc, és molt trist morir sense hereus!". A partir d'ella, reivindica la tradició literària pròpia: "No podem permetre'ns de viure d'esque- na al que van dir i escriure perquè, si no, no podem entendre mai qui som".

'La cendra de la vida'Josep Pla
Ed. 62

Tota la narrativa de Josep Pla es condensa en aquest volum editat per Jordi Cornudella, en què el lector hi trobarà 34 narracions escrites entre 1949 (*Coses vistes*) i 1967 (*La vida amarga*). A Pla se'l té com un excels prosista, però no tant com un narrador pròpiament dit –tot i que ell deia que era la seva vocació–. I aquest volum el resitua com a tal.

'Poesia Completa. Vol. 1. 1940-1960'

Joan Brossa / Univers

Un altre clàssic imprescindible. Costen de trobar els llibres de Joan Brossa, un per un. I per aquest motiu és fonamental la tasca que ha fet Glòria Bordons, la gran especialista en la seva obra, de recollir-ne l'obra completa. Aquest primer volum aplega el que va fer des dels inicis fins al 1960, quan se'l reconeix com a gran escriptor per *Poemes civils*.

'Quan els pobles no tenien nom'

Miquel Martín / Ed. Sidillà

Hi ha un moment en l'origen de molts pobles i ciutats en què encara no tenen nom. O si més no, no tenen l'actual. És quan es recorre a la llegenda per fonamentar-ne l'origen. I això és el que explica aquest llibre: personatges, guerres o miracles que construeixen un determinat passat, que identifiquen un lloc i el fan diferent dels altres.

'La Sagrada Família de Gaudí, principi i final'

Carles Buxadé / Pòrtic

A mitjans dels 80, dos arquitectes amics i socis, Carles Buxadé i Joan Margarit (que seria conegut com a poeta), reben l'encàrrec de fer els càlculs d'estructures per continuar les obres de la Sagrada Família. Poca gent com ells va tenir l'ocasió de conèixer el projecte tan detalladament. Buxadé ho explica en aquest llibre.

GEOGRAFIA LITERÀRIA

endrets
Geografia Literària dels
Països Catalans
www.endrets.cat

Llorenç Soldevila

La Calla

“La boira encara entelava les finestres altes del local de reunió de l'associació de veïns del barri de la Calla i Adjacents, sessió extraordinària. A sobre d'aquella immensa sala hi havia l'escola de dibuix de la Dolors, on la creativitat artística es feia a miques en la còpia de dibuixos d'anequets i vidres ratllats. Quant temps sense ensumar l'olor de l'aquarel·la, el soroll estrident del punxó contra el vidre cada vegada que algun nen es decidia a fer un mirall. El temps no sol passar per als indrets de la infantesa. Aquell edifici que, en una de les festes del barri, havia albergat cadàvers de papallones, colors brillants de purpurina, amb prou feines es feia servir. Feia anys que la Comissió de Festes havia perdut les ganes de celebrar res, el barri estava massa canviat, massa nouvinguts, desconeguts amb músiques estranyes i vestits de colors estridents.

La sala estava a vessar, tots els nostres veïns hi eren presents: els que ens saludaven cada dia quan anàvem cap a l'escola, els que deien bon any nou i bones festes, els que ens despen- tinaven de petits, quan encara no els superàvem en alçada. De cadascuna d'aquelles persones en tenia milers de petits records, sempre eren allà sense ben bé ser-hi, una mena d'amics de tota la vida a qui mai no has explicat un secret. Els seus rostres havien anat envellint, cabells blanquinosos.”

Najat El Hachmi

AUTORANajat El Hachmi
(1979)**OBRA**'Jo també soc catalana'
Columna, 2004**INDRET**

Carrer de Sant Francesc (la Calla)

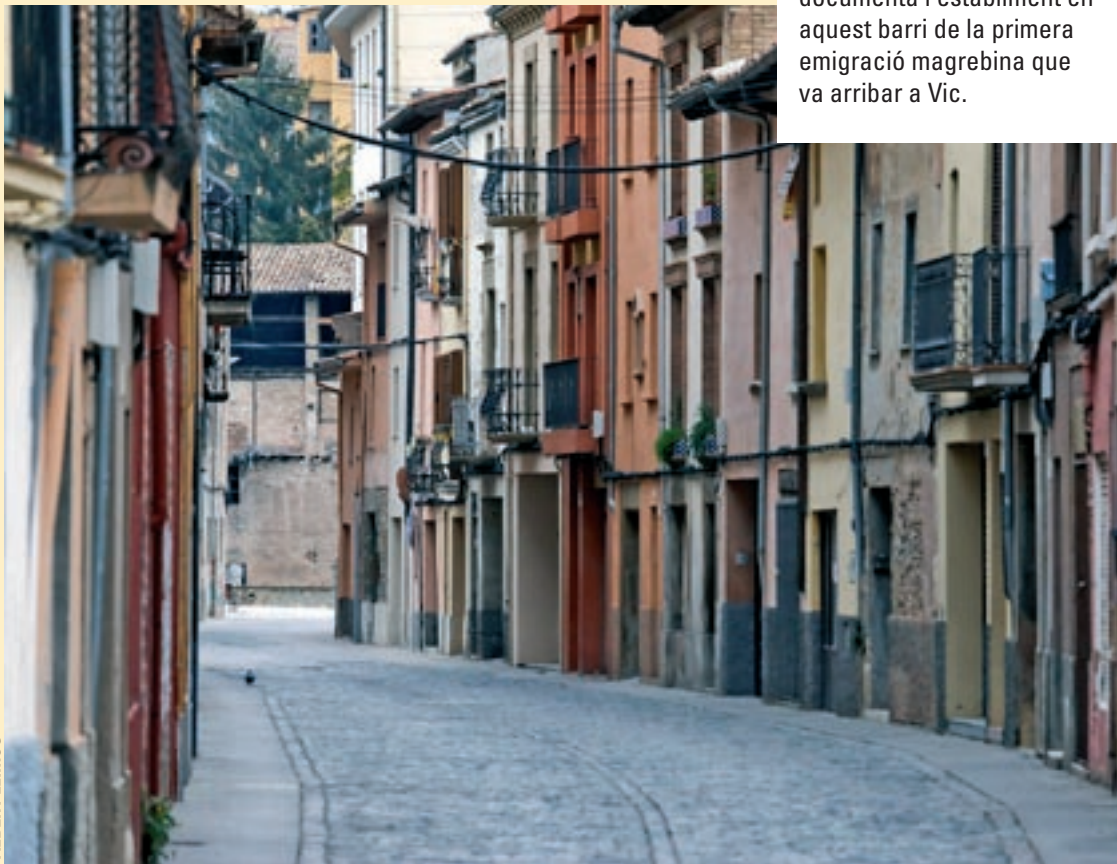
MUNICIPI

Vic

COMARCA

Osona

El barri de la Calla, amb la seva continuació de la Guia i de Sant Jaume, té com a eix el carrer de Sant Francesc, que es va formar, sobretot, al llarg del segle XVIII, a banda i banda de l'antic camí ral de Barcelona que entrava a Vic pel pont de Queralt. Centra el primitiu barri, l'església de Sant Francesc, a tocar de la qual s'ha obert un modern jardí. En aquest punt podem llegir aquest fragment de Najat El Hachmi que documenta l'establiment en aquest barri de la primera emigració magrebina que va arribar a Vic.

ALBERT LLIMÓS

ECONOMIA

ELS PARQUETS

Joan Carles Arredondo / @joancarredondo

'Black friday' amb entrebancs

Cada any que passa, la data del *Black Friday* està més ressaltada al calendari. El costum nord-americà varia relativament el costum mediterrani, en el sentit que el període de compres propi de les festes nadalenques tendeix a avançar-se. Aquest any, encara pandèmic però menys que el passat si les dades de la malaltia no empitjoren, s'hauria de començar a veure que les carteres estan més plenes, perquè els consumidors han tingut més possibilitats per estalviar. Però com que l'alegria mai no és completa, l'equació s'ha fet més complexa. Els fabricants afronten una complexitat marcada per restriccions en els subministraments, costos energètics més elevats i un transport més complicat. Un *Black Friday* i, per extensió, una campanya de Nadal tan atípica com la passada, encara que els motius siguin diferents.

A les llars de tot l'Estat, els estalvis –la diferència entre allò que s'ingressa i allò que es gasta– ha tornat a créixer en el trimestre precedent. Hi ha un 5% més d'estalvi i, molt probablement, això impliqui que algunes necessitats –i, sovint, no tan necessitats– encara estan per satisfer. Això, davant de l'època de més consum de l'any, hauria de contribuir a empènyer les vendes al comerç. El petit, el gran... i l'electrònic, en clares vies d'eclosió.

Per als que es fregaven les mans amb el que estava per venir, les notícies són menys encoratjadores del que es podria pensar. La previsió és que hi haurà menys novetats i, sobretot, menys descomptes. Les dificultats derivades de l'escassetat i l'encariment de les primeres matèries, de les dificultats, i de nou l'encariment, del transport de mercaderies, i encara un tercer encariment, el de l'energia, s'ha acabat traduint en menor producció, menys productes en oferta. Menys oferta (i amb costos de producció més cars) i més demanda acostuma a correspondre's amb preus de venda més elevats.

En els mesos de la fase més profunda de la pandèmia, les empreses van retornar a la producció, però com que ja hi començava a haver demanda insatisfeta, la roda de la fabricació va començar a girar menys ràpid. Aquest és un primer factor que porta a un cert desproveïment de productes. Però,

a més, el camí estava més ple de forats: primer van ser els semiconductors, amb greus dificultats de subministrament, i posteriorment uns costos a l'alça de les primeres matèries. Els fabricants més atrevits han seguit endavant, però per obtenir els marges que li permetin mantenir l'activitat, necessàriament hauria de traslladar els sobrecostos als compradors finals. Aquí hi ha una part de l'explicació que els preus s'estiguin incrementant de manera tan contundent com mostren els índexs d'IPC, que ratllen màxims desconeguts des dels temps de l'eclosió immobiliària (la diferència és que aquells eren temps d'eufòria i els actuals són temps de postdepressió).

El gran creixement de demanda posterior al confinament va comportar, a més, que hi hagués moltes expedicions de mercaderies en contenidors. Aquests contenidors van sortir de la fàbrica del món en què, per incompareixença voluntària dels països occidentals, s'ha anat convertint la Xina. Aquells contenidors van arribar a Europa i a Amèrica, però no han tornat amb la mateixa rapidesa que van sortir. Hi ha menys contenidors en el país emissor i per aconseguir espai en noves expedicions s'arriba a demanar fins a 10 vegades més que fa un any, segons explica el professor de la Universitat Oberta de Catalunya i expert en logística Crístian Castillo. El problema afegit és que tots els factors que estan empenyent l'alça de preus no tenen un horitzó de solució immediata.

És probable que es continuï parlant d'aquestes causes d'increment de preus durant encara força mesos.

A curt termini, el que apunten els experts que serà més factible aquest *Black Friday* és que l'espiral de grans rebaixes per alimentar la fam consumista dels compradors sigui molt moderada. Per als

comerços de tot tipus, no hi ha ni tan sols el motor habitual, que és la necessitat de desprendre's d'estoc, perquè d'estoc n'hi ha més aviat poc. L'oferta serà de producte encara antic, amb poques novetats, i amb descomptes moderats.

Descomptes moderats que, en opinió dels experts que recull un informe de la UOC, no resultaran tan atractius per als compradors, però que no seran un obstacle definitiu. Les previsions apunten a un augment mitjà de la despesa de l'ordre del 20% respecte a l'any passat, entre 180 i 210 euros per família. Hi haurà més despesa perquè hi ha més predisposició a comprar, un cop sabut que s'ha estalviat més, però també perquè els productes en oferta seran lleugerament més cars.

El petit comerç està esperant el *Black Friday* amb optimisme contingut. De fet, un 80% dels comerciants espera que les vendes d'aquesta campanya seran iguals o superiors a les de l'any passat, segons una enquesta de la patronal Pimec. El grau d'optimisme creix, si es té en compte que l'any passat la meitat dels comerciants manifestaven la incertesa sobre la continuïtat dels respectius negocis. Ara, un 70% es mostra confiat que mantindrà obert el seu establiment. L'enquesta sí que assenyalava, per cert, que els problemes de subministrament també arriben a les petites botigues.

Un 40% admet haver tingut problemes de subministrament, ja sigui a causa dels problemes amb les primeres matèries o les dificultats d'índole logística.

Efectivament, es detecta més optimisme en el petit comerç. Però una de les característiques del *Black Friday* és el component tecnològic de les compres.

Segons l'estudi de la UOC, el 75% dels consumidors avança que farà les compres d'aquesta campanya a través del comerç electrònic i només un 22% apunta que ho farà en comerços tradicionals. Les modes importades, i assumides acríticament, acostumen a tenir conseqüències.

INDICADORS

Descens de concursos

Catalunya tanca el tercer trimestre amb 621 deutors en concurs, una xifra que suposa un descens de prop del 2% respecte al mateix període de l'any passat. Malgrat el descens, Catalunya continua agrupant un de cada tres deutors en concurs al conjunt de l'Estat, el percentatge més alt segons l'Estadística de Procediment Concursal del Col·legi de Registradors de la Propietat.

Reforç exportador

Les exportacions catalanes han tancat els nou primers mesos de l'any en 59.112,8 milions d'euros, segons les dades publicades aquest dilluns pel Ministeri d'Indústria, Comerç i Turisme. Aquesta xifra suposa un augment del 24,8% respecte al mateix període del 2020. El creixement supera en més de tres punts percentuals la mitjana estatal i el volum total de vendes queda per sobre de 2019.

LLENGUA

EL 9 ETS I UTS

200

LÈXIC

Lèxic sobre el temps del Termcat

Des de sempre, al nostre país, hi ha hagut afició pel temps, per la meteorologia, vaja! En un principi, segurament per necessitat, la pagesia observava el cel per descobrir-hi pistes de quin temps faria l'endemà i de si podrien plantar les llavors, segar el blat o fer la collita. D'aquesta observació n'han sorgit expressions populars que conservem i que ens recorren alguns hàbits rurals: *Pel juny, la falç al puny, Aigua de gener tot l'any va bé, A l'abril cada gota val per mil, Agost i veremar, cada dia no es fa*, etc.

Ara tenim els professionals de la meteorologia que cada dia ens expliquen amb detall el temps que es preveu per a l'endemà i per a la setmana, i ho fan en llenguatge planer perquè ho entenguem, però també hi introdueixen termes més específics que anem incorporant al nostre vocabulari habitual: *interval·ls de núvols, inversió tèrmica, mar de fons...*

El Termcat, en aquest sentit, ha dedicat els "Espais Terminològics 2021" a la terminologia de la crisi climàtica i la meteorologia: especialistes de l'àmbit de la meteorologia han tingut ocasió de compartir les seves experiències i debatre sobre els reptes terminològics d'aquesta disciplina. Podeu accedir a aquest contingut a través de l'enllaç <<http://breu.cpnl.cat/16m>> i hi trobareu aplegades totes les infografies sobre el clima i també el diccionari en línia sobre meteorologia.

I, si voleu, també podeu accedir a l'última infografia sobre l'erupció volcànica Termcat, Centre de Terminologia. *L'erupció volcànica* [en línia]. Barcelona: Termcat, Centre de Terminologia, 2021. 1 infografia. <<https://www.termcat.cat/ca/recursos/productes-multimedia/lerupcio-volcanica>>.

Us animem a seguir aquesta secció i us convidem a fer-nos arribar consultes i comentaris a través de **vic.ass@cpnl.cat**

Oficines i serveis:
granollers@cpnl.cat
ripolles@cpnl.cat
vic@cpnl.cat

www.cpnl.cat/xarxa/cnlosona/

EDUCACIÓ

Montse Corderas Espona - Comunicació i Formació

Com concentrar-se millor a l'hora d'estudiar?

La concentració és clau no només per estudiar, sinó també per aconseguir l'èxit en moltes fases de la nostra vida. A la vegada, intentar estar en tot moment amb una concentració al 100% és del tot impossible. Hem de ser conscients que per donar el màxim de la nostra capacitat de concentració diària hem d'establir certes pautes en el nostre espai de treball i en la nostra rutina. Tampoc podem evitar alguns factors externs que poden influir en la nostra concentració, però sí que podem controlar-ne alguns.

CONSELLS 'A PRIORI'

1) Dorm bé

Per tal que al matí estiguem frescos i desperts cal tenir un son reparador. Si estem nerviosos o ens costa dormir, les infusions poden ajudar. No convé estudiar de matinada perquè costa més memoritzar i recordar l'après.

2) Fes exercici físic

Recordem la famosa cita "*mens sana in corpore sano*". L'activitat física també entrena la nostra ment i millora la nostra capacitat cognitiva.

3) Entrena la ment

Per millorar la capacitat mental existeixen aplicacions com *Brain Trainer Special*, el famós Sudoku o videojocs com *Brain Training* de Nintendo, entre d'altres. Uns 20 minuts al dia d'entrenament mental és suficient.

4) Organitza't: no ho deixis tot per al final

Un error freqüent és estudiar el dia abans de l'examen. És millor planificar les hores d'estudi i dividir les matèries en dies o setmanes partint de les prioritats.

CONSELLS DURANT L'ESTUDI

Primer de tot, el lloc d'estudi ha de ser net i ordenat, que propiciï un bon ambient de treball. La il·luminació ha de ser la correcta per a la teva vista i el seient prou còmode per poder estar assegut durant un període llarg.

5) Elimina elements de distracció

Desconnecta el telèfon mòbil durant una estona. Sobretot si ets de les persones que no paren

de rebre missatges i trucades contínuament, evitaràs una distracció molt gran. Més tard ja atendràs aquests missatges i trucades. El mateix amb la televisió, ràdio o música.

6) No barregis assignatures

Fes un pla de treball dividint les hores d'estudi per temàtiques. No comencis a estudiar una assignatura si no has integrat l'estudi de l'anterior.

7) Utilitza colors

Qui no ha fet servir retoladors fluorescents per destacar l'important dels llibres? Si subratlles les dades clau et serà més àgil memoritzar-les.

8) Fes pauses

És impossible mantenir la concentració durant més d'una hora. Per això cal fer un petit descans de tant en tant o cada vegada que canviem de tasca, així permetem que el cervell s'oxigeni i descansi.

Finalment, deixa un marge de temps per als imprevistos, així la teva planificació no s'enfonçarà i no tindràs sensació d'estress.

CONSELLS 'A POSTERIORI'

9) Explica allò que has estudiat a algú altre

Si et poses aquest objectiu, quan estudiïs ja ho faràs amb més concentració, sabent que has de retenir-ho i entendre-ho per poder explicar-ho bé.

10) Dona't recompenses

Si assoleixes els objectius que t'has marcat, premia't. És una manera de recompensar el teu esforç i de fer més fàcil el tornar a començar.

MÚSICA

EL CLÀSSIC

Jaume Espuny

RADIOHEAD 'OK Computer'

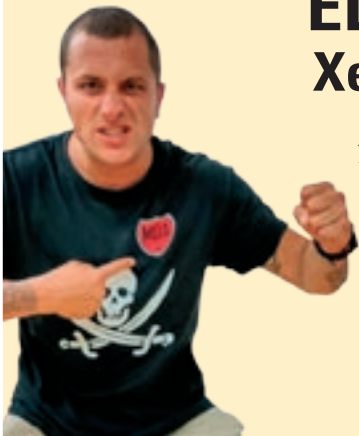
Capitol/Emi Records, 1997

Radiohead sempre ha sigut un dels grups més mimats per la crítica. Sobretot a partir d'*OK Computer*, el seu tercer disc i el que els va col·locar a dalt de tot. El grup va sorgir a Oxford a principis dels noranta en plena època grunge, amb els nord-americans Nirvana i Pearl Jam dominant el panorama. I de fet, els dos primers discos de Radiohead, *Pablo Honey*, del 1993 i amb una cançó tan enlluernadora com "Creep", i *The Bends*, del 1995, podien classificar-se perfectament com a grunge, potser una mica més tranquil que el de Nirvana, això sí. Amb *OK Computer* van fer un pas endavant, hi van afegir una mica d'electrònica per aquí i per allà, i tot plegat una mica més simfònic. Els nous Pink Floyd, va dir més d'un, tot i que jo diria que s'assemblen més a King Crimson. El disc és força tèntric, les lletres de les cançons pinten un futur negre per a la societat, i la veu turmentada, però poderosa, del cantant

Thom Yorke no ajuda pas a ser gaire optimista. La gran cançó del disc és "Paranoid Android", amb uns fascinants riffs de guitarra elèctrica i acústica i uns teclats eteris. En alguns moments sona com els Beatles del *Sergeant Pepper's*. Però també estan molt bé "Karma Police", amb una gran guitarra, o la dramàtica "Exit Music (For A Film)". En alguns moments, però, Radiohead corren el perill de sonar massa transcendents. Però bé, això va a gustos.

EL TEST Xevi Huguet

Primer instrument que vas tocar? El piano. **Primer disc que et vas comprar?** Algun de Lax'n'Busto o de Skape. **Quants discos tens?** Uns 300. **Salva'n tres.** Per nostàlgia, un d'Inadaptats i també algun de Slipknot i algun de Rancid. **Grups i músics de capçalera.** System Of Down, l'Evaristo de La Polla Records, Cicatriz, Inadaptats, Bad Religion, Demencials, Boikot, NOFX, Green Day... **Un concert (com a públic) per recordar.** Bad Religion a la sala Razzmatazz de Barcelona. I dels que han passat per la sala La Cabra de Vic, em quedo amb el concert de Sociedad Alkoholika.

NOTES

Lluís Llach torna per fer un concert al Palau Sant Jordi

Lluís Llach torna. Després de 14 anys allunyat dels escenaris el dissabte 18 de desembre cantarà de nou i ho farà en un escenari de luxe, el Palau Sant Jordi de Barcelona. I com a bon activista, el retorn és per una causa: impulsar la plataforma Debat Constituent, que ara mateix té obert un procés participatiu per definir els àmbits que hauria d'incloure una futura constitució catalana. El concert comptarà amb la direcció musical de Carles Cases i la direcció escènica de Lluís Danés, tots dos col·laboradors habituals de Llach quan estava en actiu. El cantautor de Verges, a més, no

actuarà sol sinó que ho farà acompanyat d'Els Catarres, Joan Dausà, Gemma Humet, Suu, Natxo Tarrés (Gossos), Joan Reig, Montse Castellà, el mag Lari i Marta Carrasco. Les 16.000 entrades ja s'han posat a la venda, tot i que de moment només en poden comprar els que estan registrats a la plataforma de Debat Constituent.

A partir de dilluns, la venda s'obrirà al públic en general a preus d'entre 25 i 60 euros. El concert, precisament, pretén donar visibilitat a l'existència de Debat Constituent i donar força a la fase participativa on es troba ara mateix el moviment. Llach també ha deixat clar que el concert al Sant Jordi en cap cas significarà el seu retorn als escenaris. Serà per un dia i prou: "Professionalment no m'he proposat de cantar mai més, és una cosa del passat. Però no em puc negar, per convicció personal, a participar en coses que aquesta societat pateix i la revolta."

NOVETATS DISCOGRÀFIQUES

Jordi Sunyer

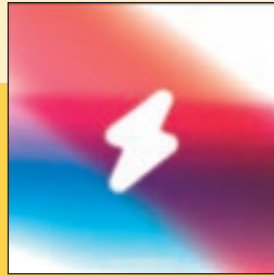
DIVERSOS 'We Started a Joke'

(2016-2021) *A Miraculous Celebration*. Aquest és el subtítol d'un discàs del tot imprescindible que el segell osonenc Great Canyon Records ha editat per celebrar cinc anys de vida. En els temps que corren, tenir una discogràfica és tota una heroïcitat i si, també un petit miracle possible gràcies a la fe i l'esforç dels seus progenitors, Joana Serrat i David Giménez. I l'àlbum, només per escoltar el debut dels Raiders Of The Canyon amb l'espectacular "Wild River", ja és una bomba. Però és que hi ha fins a 11 *tracks* inèdits de músics de Great Canyon! Brutal. Llarga vida!

LA CORDA FLUIXA 'Mirant endins'

La Corda Fluixa és una nova banda de la Cerdanya amb algunes arrels al Ripollès que trepitja senders de folk, pop i rock. I en el seu primer àlbum hi han inclòs vuit cançons on alternen el català i el castellà amb un aire festiu i força desenfadat. La millor cançó del disc és la peça que l'obre, "Mirant endins", on hi col·labora la violinista i cantant del grup de pop-folk Papelmache. La resta de peces no transiten tant per la corda fluixa (en el bon sentit del terme) i cauen més cap al rock ibèric dels 90 o, per contra, el folk-pop acústic més actual.

LA FÚMIGA 'Fotosíntesi'

Sense Aspencat, La Gossa Sorda, Orxata Sound System i, sobretot, Obrint Pas semblava que l'escena de bandes que canten en català al País Valencià afluixava. Però no. Hi ha relleu més enllà de Zoo. El segon treball de La Fúmiga és brutal i consolida la formació de la Ribera Alta com una de les bandes més a tenir en compte de l'actual panorama mestís dels Països Catalans amb una brillant descàrrega festiva i d'energia. Tot amb 10 cançons i col·laboracions com les de Suu, Samantha o The Tyets. L'estiu vinent, si la Covid els deixa, es faran un fart de tocar.

ALEGRIA INTERIOR

Eulàlia Robert, directora de PNL Barcelona

Com sé que t'estimo?

Relacionem la paraula *estimar* amb afecte, atracció, enamorament, desig d'estar amb una altra persona, empatia, connexió, generositat, acceptació, compassió, amor....

També vinculem la paraula *estimar* amb les emocions, sentiments i sensacions que experimentem quan algú pel qual sentim afecte no és al nostre costat. Estimar estaria, en aquest sentit, també relacionat amb un sentiment de nostàlgia, de pèrdua, fins i tot de tristesa.

Fa uns anys vaig veure una pel·lícula, basada en fets reals, una coproducció colombiana, veneçolana i argentina, dirigida per Ciro Guerra: *L'abraçada de la serp* (2015). La pel·lícula tracta de la vida i records d'un vell xaman de l'Amazones, Karamakate, que viu sol des de fa anys, al lloc més profund de la selva. La solitària vida del xaman fa un tomb quan apareix un etnobotànic nord-americà, Richard Evans Schultes, a la recerca de Karamakate perquè l'ajudi a trobar una planta, la yakruna,

capaç d'ensenyar a somiar. El xaman i l'etnobotànic comencen una sèrie d'aventures junts que desperten els records i les memòries de la vida del xaman, quan 30 anys abans va acompanyar un explorador i etnòleg alemany, Theodor Koch-Grünberg, per la selva per explorar territoris i recollir informació dels pobles i les tribus, habitants d'aquella zona.

La pel·lícula va simular escenes de les experiències del xaman amb els dos exploradors.

En un moment determinat Theodor Koch, afectat per unes febres molt altes, decideix escriure una carta a la seva dona per acomiadar-se'n i dir-li com l'arriba a estimar. Koch plora mentre escriu la carta. Karamakate, que observa molt atentament, li pregunta per què plora i Koch li respon que plora perquè recorda la seva dona i com l'estima. En aquest moment el xaman comença a riure a riallades ben fortes. Koch, sorprès i molest, li recrimina que no està bé riure's d'algú quan expressa els seus sentiments més profunds. Karamakate, sense deixar de riure, li pregunta; com pots estar recordant la teva dona i com l'estimes, plorant i ple de tristesa? Quan un estima, se sent feliç i ple de joia.

Vaig sortir del cinema amb molta curiositat per la reflexió del xaman.

Recordo una jornada en grup de meditació en silenci, i com, en acabar la jornada, notava una pau profunda, em sentia completa i no necessitava res més per estar bé. A poc a poc, després de trencar el silenci, vam començar a parlar els uns amb els altres. En aquell moment vaig sentir la presència d'altres persones, ens apropàvem, miràvem i saludàvem, i de sobte, vaig notar una sensació d'obertura al pit, la meva respiració es va fer més àmplia. Sentia la calidesa de les mirades i com n'eren d'agradables els breus intercanvis de paraules. El meu cor va començar a bategar més fort i llavors vaig notar l'alegria de la connexió, anava veient com els nostres ulls anaven adquirint una brillantor especial, mentre els nostres llavis esbossaven somriures.

I si estimar fos un estat intern de profunda acceptació, obertura, connexió, comprensió i compassió? I si fos així, no hauríem de començar per aprendre a estar presents amb nosaltres mateixos, aprendre a relacionar-nos des del no-judici, des de la no-expectativa, des del sentir la presència d'un altre ésser humà en el moment present i gaudir simplement d'aquesta connexió de profunda empatia?

De tant en tant m'imagino que ric amb Karamakate.

HORÒSCOP

Roser Bona

Del 26-11-2021 al 02-12-2021

ÀRIES (Del 21 de març al 20 d'abril)

Si tenies un viatge o una escapada pendent, es pot donar abans d'acabar l'any. Tens molta energia per cremar i això et pot provocar estrès. L'esport serà un bon aliat.

TAURE (Del 21 d'abril al 20 de maig)

L'aspecte Urà/Mart et pot empènyer a actuar en un assumpte que fa temps que demana la teva atenció. Compte amb els robatoris. Procura tenir les teves coses controlades.

BESSONS (Del 21 de maig al 21 de juny)

S'activa el sector de la parella. Si no en tens, una persona pot mostrar interès en una relació formal. Si en tens, assumptes pendents de resoldre es posen damunt la taula.

CRANC (Del 22 de juny al 21 de juliol)

Es reactiva la feina i tornes a treballar o bé augmenta el volum de treball. Si la salut és una qüestió que et preocupa fa un temps, ja no esperes més i cerques solucions.

LLEÓ (Del 22 de juliol al 23 d'agost)

Necessites expressar-te, no vols continuar callant. Estàs intel·lectualment inquiet i amb ganes de continuar aprenent. Si tens fills, dies de confiança i converses interessants.

VERGE (Del 24 d'agost al 23 de setembre)

A la feina o en un grup d'amics, pots trobar l'ocasió per viure una aventura sexual. Sospeses un trasllat de residència. Dies per recordar el pasat amb antigues amistats.

BALANÇA (Del 24 de setembre al 23 d'octubre)

Pots viure una gran passió amb algú que fa trontollar el teu món. Si ja tens parella, els teus sentiments seran de gran intensitat. Canvis pel que respecta a l'economia.

ESCORPÍ (Del 24 d'octubre al 22 de novembre)

Encara que tinguis feina estable, cerques com obtenir més ingressos. Poses el focus en la dieta per millorar la salut. Si tens parella es pot mostrar una mica gelosa.

SAGITARI (Del 23 de novembre al 21 de desembre)

Tot i que l'economia et preocupa, la veritat és que es posen algunes oportunitats al teu camí. Aprofitales. Compte amb l'estrès, descansa més i cuida més l'alimentació.

CAPRICORN (Del 22 de desembre al 20 de gener)

Preveus fer canvis a la teva vida de cara a l'any vinent, però de moment, prefereixes portar-ho en silenci. En el terreny sentimental, necessites més espai i llibertat.

AQUARI (Del 21 de gener al 19 de febrer)

El Sol per Casa XI t'anima a expandir-te i a mirar més enllà. Possibilitat de fer un viatge o d'establir contacte amb persones d'altres cultures. Interès a formar-te.

PEIXOS (Del 20 de febrer al 20 de març)

El Sol per Casa X obre una etapa laboral. Pots començar una nova feina o adquirir més autoritat al teu lloc actual. No permetis que et diguin com has de fer les coses.

CINEMA

LA CRÍTICA DE LA SETMANA

Joan Millaret Valls

‘Libertad’

De Clara Roquet.

Amarg despertar a la vida

La guionista Clara Roquet –*10.000 km* (2014, Carlos Marquès Marcet), *Costa Brava, Lebanon* (2021, Mounia Akl)–, responsable dels curtsmetratges *El adiós* (2015) i *Les bones nenes* (2017), condueix amb mestratge i subtil sensibilitat el seu debut en el llargmetratge *Libertad*.

Una sensible aproximació a la complicada i impossible amistat de dues noies d'orígens socials diferents, Nora (Maria Morera –la nena protagonista de la pel·lícula *La vida sense la Sara Amat* del 2019 de Laura Jou–) i Libertad (Nicolle García), durant unes vacances d'estiu a la costa.

A través d'una mirada observadora, atenta i punyent, Clara Roquet retrata l'esfondrament d'un món a ulls d'una nena que desperta amargament a la vida enmig d'una adolescència convulsa.

A estones, recordem *La ciénaga* de Lucre-

cia Martel i la seva atmosfera corrompuda de degradació d'una família i el seu servei domèstic en un xafogós estiu austral. L'Alzheimer de l'àvia (Vicky Peña), amb la seva memòria esvaïda i les consegüents confusions d'identitat del seu voltant, esdevé metàfora també d'aquesta descomposició familiar. El film tracta de la distància insalvable entre dos mons, dues classes socials oposades, el que separa la cuidadora i servei de neteja d'una família benestant amb la seva casa d'estiueig a la costa. I com aquesta distància social acaba adulterant i frustrant l'amistat de les dues nenes.

La resta del repartiment el completen Nora Navas com a mare de la Nora, dona desorientada i perduda enmig de la deriva familiar, i un secundari David Selvas com a pare absent que quan entra en escena és per confirmar la implosió familiar que es covava feia temps.

OFERTA CULTURAL

M. Erra / T. Terradas

La música urbana de 31 FAM arriba a la Nau B1 de Granollers

Concert de 31 FAM. Sala Nau B1 de Roca Umbert de Granollers. Dissabte, 27 de novembre, 22h.

31 FAM, el major exponent de la música urbana entre la gent jove de Catalunya en el moment actual, actua aquest dissabte a la sala Nau B1 de Granollers. La formació ha sabut apropar-se a un públic jove amb el trap, el funky, el dancehall i l'R&B, uns estils que la banda ha aconseguit barrejar a la perfecció cantant tant en català com en castellà o anglès.

El pianista Eudald Buch, a Vic

Eudald Buch. Sala Joaquim Madeu de L'Altàntida, Vic. Divendres, 26 de novembre, 20.00h.

El flamant guanyador del premi Primer Palau, el pianista de la Garriga Eudald Buch, actua aquest divendres a L'Atlàntida de Vic en el marc del cicle Grans Converters. Buch, que també va passar per les aules del conservatori de Vic, interpretarà peces de Bach, Haydn i Liszt.

CINECLUB

CINECLUB VIC

30 de novembre de 2021
20h
L'Atlàntida

‘My Mexican Bretzel’

Catalunya, 2020 Dir.: Núria Giménez. Una dona acomodada ens explica la seva vida a través de les gravacions casolanes del seu marit, qui ha anat enregistrant tota la seva vida matrimonial. Tot embolcallat amb reflexions del seu diari íntim, que descriu els seus anhels, passions, inquietuds, dubtes i pors. Una proposta única que podria ben bé ser un melodrama a l'estil de Douglas Sirk o Todd Haynes, amb els sentiments al límit, un viatge a coll per la vella Europa, o un somni romàntic. Film inclòs dins del projecte Conegudes (també) a casa, el programa itinerant de la 29a Mostra internacional de films de dones de Barcelona.

ALTER CINEMA

2 de desembre de 2021
21h - Cinema el Casal de Torelló

‘Otra ronda’

Dinamarca, 2020. Dir.: Thomas Vinterberg Drama. Projectió en VOS. Quatre professors d'un institut de Copenhaguen que pugnen amb estudiants desmotivats, comencen un experiment sociològic. Cadascun d'ells haurà de mantenir la taxa d'alcohol al seu cos al mateix nivell durant la seva vida diària. L'objectiu és demostrar que poden millorar en tots els aspectes de la vida. Els primers resultats semblen ser meravellosos, però de seguida la situació estarà fora de control. Millor pel·lícula internacional als Òscar, millor film de parla no anglesa als Bafta, quatre premis del Cine Europeu (millor film, guió, director i actor).

CINEMES

ANTLERS: CRIATURA OSCURA

EUA 2021. Dir. Scott Cooper. Amb Keri Russell i Jesse Plemons. *Thriller*. A Antlers, una petita ciutat d'Oregon, una professora i el seu germà, el xèrif de la localitat, es comencen a interessar per un estudiant misteriós i distant. A mesura que es van coneixent, descobreixen que el jove amaga un perillós secret que podria tenir conseqüències fatals.

EL REFUGIO

Espanya 2021. Dir. Macarena Astorga. Amb Loles León i Leo Harlem. *Comèdia*. Una estrella del cinema en hores baixes i un galant emergent (molt ben acompanyat) que amenaça de desplaçar a l'anterior gràcies als ardis de l'agent de tots dos; la propietària de l'hotel d'alta muntanya i la seva eixelebrada germana, impulsora d'una nova i peculiar disciplina barreja de ioga i fengshui; un grup de nens amb ganes de divertir-se, però també de descobrir secrets ocults; un grum taciturn que tot ho veu, i un tremend temporal que els deixarà aïllats dies abans de

Nadal... Un cap de setmana en el qual tot pot passar... i en el qual passarà de tot!

ENCANTO

EUA 2021. Dir. Jared Bush, Charise Castro Smith i Byron Howard. *Animació*. Història d'una família extraordinària, els Madrigal, que viuen amagats a les muntanyes de Colòmbia, en una casa màgica d'un poble situat en un enclavament meravellós anomenat Encant. La màgia d'Encant ha dotat a tots els nens de la família d'un do únic, des de la superforça fins al poder de curar... però s'ha oblidat d'una nena anomenada Mirabel. Quan Mirabel descobreix que la màgia que envolta Encant està en perill, decideix que ella, l'única Madrigal normal, podria ser l'última esperança de la seva extraordinària família.

LA CASA GUCCI

EUA 2021. Dir. Ridley Scott. Amb Lady Gaga i Adam Driver. *Drama*.

Drama criminal entorn de l'assassinat el 1995 de Maurizio Gucci, net del fundador de l'imperi de la moda Gucci, que va aparèixer assassinat per ordre de la seva exmuller Patrizia Reggiani, coneguda com la "vídua negra d'Itàlia".

LA HIJA

Espanya 2021. Dir. Manuel Martín Cuenca. Amb Javier Gutiérrez i Patricia López. *Thriller*. Irene té 15 anys i viu en un centre per a menors infractors. S'acaba de quedar embarassada i està decidida a canviar de vida gràcies a Javier, un dels educadors del centre. Javier li ofereix viure amb ell i la seva dona Adela a la casa que tenen en un paratge aïllat i agrest de la serra perquè pugui portar a bon terme el seu embaràs. L'única condició a canvi és que accepti lliurar-los el bebè que porta en les seves entranyes. Aquest feble pacte pot veure's compromès quan Irene comenci a sentir com a seva aquesta vida que porta en el seu interior.

LA ÚLTIMA NOCHE EN EL SOHO

Regne Unit 2021. Dir. Edgar Wright. Amb

Thomasin McKenzie i Anya Taylor-Joy. *Thriller*. *Thriller* psicològic sobre una jove apassionada per la moda que misteriosament pot entrar a la dècada de 1960, on es troba amb el seu ídol, un atractiu aspirant a cantant. Però el Londres dels seixanta no és el que sembla, i el temps començarà a enfonsar-se amb obscures conseqüències.

LIBERTAD

Espanya 2021. Dir. María Morera i Nicolle García. *Drama*. La família Vidal passa a la seva casa d'estiu les últimes vacances de l'àvia Ángela, que pateix Alzheimer avançat. Per primera vegada a la seva vida, Nora, de 14 anys, sent que no troba el seu lloc. Tot canvia amb l'arribada de Libertad, de 15 anys i filla de Rosana, la dona colombiana que cuida l'Ángela. Junes surten de la bombolla de protecció i confort que suposa la casa familiar i descobreixen un món nou en el qual Nora se sent més lliure que mai.

RESIDENT EVIL: BIENVENIDOS A RACoon CITY

EUA 2021. Dir. Johannes Roberts. Amb Kaya Scodelario, Robbie Amell i Hanna John-Kamen. *Terror*. Nova adaptació

al cinema dels videojocs de Capcom. La que va ser una ciutat seu del gegant farmacèutic Umbrella Corporation, Raccoon City, és ara un poble agonitzant del Mitjà Oest. L'èxode de la companyia va deixar la ciutat convertida en un erm... amb un gran mal gestant-se sota la superfície. Quan aquest mal es desplega, un grup de supervivents han d'unir-se per destapar la veritat darrere d'Umbrella i sobreviure a la nit.

SPENCER

Xile 2021. Dir. Pablo Larraín. Amb Kristen Steward. *Drama*. *Biopic* de Lady Di que explica la història d'un cap de setmana crucial a principis dels anys 90, quan la princesa Diana –de nom Diana Frances Spencer– decideix que el seu matrimoni amb el príncep Carles no funciona i que necessita desviar-se d'un camí que la situava a primera fila per algun dia ser reina. El drama transcorre durant tres dies, en una de les últimes vacances de Nadal a la Casa de Windsor, a la finca de Sandringham a Norfolk, Anglaterra.

CARTELLERA

CAMPRODON		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal Camprodoní	Mediterráneo	-	18.00 i 22.00	18.00 i 21.00	-
MANLLEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Casal de Gràcia	Donde caben dos	-	-	19.00	-
RIBES DE FRESER		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Catalunya	Dune	-	19.00 (VOSE)	18.00	-
RIPOLL		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Comtal	El Buen Patrón		20.30	19.30	21.00
	Dos col-legues i la gran bèstia	-	-	17.00 (Cicle Cinc)	-
TORELLÓ		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
El Casal	Otra ronda	-	-	-	21.00 (Cicle Gaudi)
VIC		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dimarts
L'Atlàntida	Chomón per a la mainada	-	-	17.00 (Cineclub Xic)	-
	My Mexican Bretzel (VOSC)	-	-	-	20.00 (Cineclub Vic)
VIC		Divendres	Dissabte i diumenge		De dilluns a dijous
Sucre	Encanto	18.10, 20.25 i 22.30	11.30 (dg.), 11.40 (ds.), 11.50 (dg.), 15.35, 18.10, 20.30 i 22.15		17.40 i 19.25
	La hija	20.20 i 22.35	18.05, 20.20 i 22.35		19.45 i 22.00

La casa Gucci	18.20 i 22.10	16.15, 19.00 i 22.15	18.25, 20.30 i 21.20
La casa Gucci (VOSE)	-	-	21.40
Resident Evil: Bienvenidos a (...)	18.45, 20.45 i 22.45	16.45, 18.45, 20.45 i 22.45	17.25 i 22.00
Museo Hermitage	23.00	21.05	20.05 (dl. i dt.)
Spencer	-	17.20 i 22.50	22.05
Antlers: criatura oscura	17.50	17.35	19.55 (dc. i dj.)
La última noche en el Soho	18.05	15.55	21.45
Harry Potter y la piedra filosofal	-	11.20	-
Kikoriki: Déjà vu (cat.)	17.25	14.15	17.35
Cuidado con lo que deseas	19.05	11.35 (dg.), 15.40 i 19.25	18.05
Way down	17.50, 20.00 i 22.40	17.50, 20.00 i 22.45	18.10 i 21.50
Eternals	18.50 i 21.30	11.25 (dg.) i 21.45	18.55
Eternals (3D)	-	-	-
El lobo y el león	-	11.50 (dg.)	-
El llop i el lleó	18.00	16.15	-
El último duelo	19.45	19.30	19.20
Ron da error	-	12.00 (dg.)	-
La familia Addams 2: la gran (...)	-	11.40 (dg.), 15.00 i 15.50	17.35
Sin tiempo para morir	21.40	-	19.00

CARDEDEU		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dijous
Esbarjo	First cow	20.00	20.00	19.00	-

LA GARRIGA		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Alhambra	Los Goonies	-	16.00	16.00	-
	Spencer	18.00	18.15	22.15	17.30
	Libertad	20.00	20.15	20.15	19.30
	Way down	22.00	22.15	18.15	21.30

GRANOLLERS		Divendres	Dissabte	Diumenge	Dilluns
Edison	Madres verdadera	19.00 (VOSE)	20.30	19.00 (VOSE)	-
	Eiffel	-	18.00	16.45 (VOSE)	19.00 (VOSE)
	Ratolins i guineus. Una amistat (...)	-	-	11.30	-

GRANOLLERS		De divendres a diumenge		De dilluns a dijous
Ocine	El refugio	16.15 i 18.00 / 21.10 i 22.45		16.15 i 18.00 / 21.00 i 22.30
	Encanto	19.45 i 22.00 / 18.30 / 16.00, 18.10 i 20.20		19.45 i 22.00 / 18.30 / 16.00, 18.00 i 20.00
	La casa Gucci (Atmos)	16.00, 19.00 i 22.00		16.00, 19.00 (dj. VOSE) i 22.00
	Encanto (Atmos)	16.45 i 19.00		17.00 i 19.00
	Venom 2: Habrá matanza	16.30 i 22.30		16.30 i 22.30
	Antlers: criatura oscura	20.30		20.30
	Eternals	16.20, 19.20 i 22.15 / 18.30		16.00, 19.00 i 22.00 / 18.15
	Ron da error	16.10		16.00
	Pan de limón con semillas de (...)	18.15		18.00
	La última noche en el Soho	20.30 i 22.45		20.15 i 22.30
	Way down	16.00, 18.10, 20.20 i 22.30 / 19.15		16.00, 18.10, 20.20 i 22.30 / 19.15
	Spencer	16.20		16.00
	Sin tiempo para morir	21.30		21.15
	Libertad	22.30		22.00
	Resident Evil: Bienvenidos a (...)	16.30, 18.30, 20.30 i 22.30		16.30, 18.30, 20.30 i 22.30
	El lobo y el león	17.00		17.00
	Años de sequía	21.30		21.30
	Cuidado con lo que deseas	16.15		16.15
	La familia Addams 2: la gran (...)	18.00		18.00
	La hija	19.45 i 22.00		16.00
	My hero academia: misión (...)	18.15		18.15
	La casa Gucci	20.15		20.15

SANT CELONI		Divendres	Dissabte i diumenge	Dimecres
Ocine	Resident Evil: Bienvenidos a (...)	17.50 i 22.15	18.10, 20.20 i 22.30	20.20 i 22.30
	The Boxer (V.O.)	20.00	-	-
	La casa Gucci	19.00 i 22.00	19.00	19.00 i 22.00
	Encanto	18.10, 19.15 i 20.20	16.00, 17.00, 18.10, 19.15 i 20.20	18.10, 19.15 i 20.20
	La última noche en el Soho	22.30	22.30	22.30
	Eternals	21.30	16.00 i 21.30	21.30
	Way down	18.00, 20.20 i 22.40	18.00, 20.20 i 22.40	18.00, 20.20 i 22.40
	Spencer	-	16.00	18.00
	La familia Addams 2: la gran (...)	-	16.10	-

PASSATEMPS

MOTS ENCREUATS

Pau Vidal

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

HORIZONTALS: 1. Números de la Bono Lotto premiats amb conjunts de roba interior / 2. Aferro el que segueix al catorze. Poseu pels núvols / 3. A veles sí i a vents no. Comentarista televisiu partidari d'un món igualitari. Limiten la felicitat / 4. Acostumen a remenar els meus. Gripau caminant com un cranc / 5. Territori d'influència del municipal. El que hi ha dintre el piset / 6. Doblen a la tercera. D'alguna manera descarto el mossèn, el capellà / 7. Banda sonora de la pel·li americana. Abelles en la batalla / 8. Que fuig d'estudi quan li demanen pels calers. Prego però no obtinc prou ressò / 9. És ell que ens fa egoistes. Òndia, si les costes gallegues en van plenes! Mica de mica / 10. Esmicolo el teatre de Milà. Es poleixi l'equip de Tel Aviv / 11. Ressona més en el motor. Ple, curull, embotit. El sí de les dames / 12. Adverbi fent de repartidora, sobretot per a en Moncada. Pelegrinatge a la recerca del romaní del veí / 13. Ocells a dieta d'aràcnids. Omplen l'ànima de la sogra.

VERTICALS: 1. Pipa de la pau al Canadà i a ca l'Humet. En Trueba sí que la va fer bella, aquesta temporada! / 2. ONG que sí. Clavi unes surres que destaroti el sirguer. No falten a dinar ni a sopar / 3. Xarrupen més que la Mari Carmen en família. Homenatjada de memòria / 4. Especialista químic del laboratori expert en acudits. L'Amèrica de base / 5. Glop central d'Smirnoff. Abans la fèiem servir per a l'arròs i ara per protestar. La grega per excel·lència / 6. Com que al·ludeix a la intuïció intel·lectual no resulta ètic. Derivat del petroli gairebé al mateix preu / 7. Mata l'estona. Inclinat pel pes de la motxilla. Enemics d'Obrar amb Rapidesa / 8. Faré el xisclet agut de quan ensumo un conill. Llàgrimes de cep / 9. A tocar de Montblanc n'hi ha una, i això que és terra endins. Cop de puny en plena retransmissió / 10. Un parell d'ous. Quina francesa més dolça! Dos dits de rom / 11. Pèssimes, dolentíssimes, nefandes. Està benguillat, mira com duu el gibó rebregat! / 12. Polsim de carbó a cal jutge. Gemegar, plorinyar, ploriquejar.

SUDOKUS

AMIC

Ompliu la quadrícula de 9x9 caselles dividides en subquadrícules de 3x3 amb les xifres de l'1 al 9. No s'ha de repetir cap xifra en una mateixa fila, columna o subquadrícula.

Dificultat: molt difícil

		9		5			4	
7								
5		2			4	8		
			8					6
	2	4						
		6		7				
	6				9			2
	1		3	8		4	5	
			7			3		

Dificultat: fàcil

	5		7	2			4	3
8	4		9	5			2	
		7					9	
7	2			6	8			
			5	1	9	4		
	1							5
5			8	9	7	3	1	
1								8
3			1				6	

SOLUCIONS

4	9	8	7	2	5	3	6	1
2	1	7	3	8	9	4	5	6
3	6	5	4	1	6	7	8	2
8	5	6	9	7	2	1	3	4
1	2	4	5	6	3	9	7	8
9	7	3	8	4	1	5	2	6
5	3	2	6	9	4	8	1	7
7	4	1	2	3	8	6	9	5
6	8	9	1	5	7	2	4	3

Dificultat: molt difícil

3	9	8	1	4	5	2	6	7
1	7	4	2	3	6	9	5	8
5	2	8	6	7	3	1	4	
4	1	9	3	7	2	6	8	5
6	8	3	5	1	6	4	7	2
7	2	5	4	6	8	1	3	9
2	3	7	6	8	4	5	9	1
8	4	1	9	5	3	7	2	6
9	5	6	7	2	1	8	4	3

Dificultat: fàcil

A	R	A	N	Y	E	R	S		O	G	R	
C	A	D	A		R	O						
O												
P	I	C	O	L	O							
E	G	O										
E	V	A	S	I	U							
T	R	E	T	S								
E	R											
M	U	N	I	C	I	P	I					
U	S	E	M									
L	M	O	N	E	G	A	L					
A	R	R	O									
C	O	M	B	I	N	A	C	I	O	N	S	